

Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
održivog razvoja i razvoja sjevera

Adresa: Cetinjski put bb
81000 Podgorica, Crna Gora

PREDLOG

**Informacija o potpisivanju Sporazuma o saradnji između Nacionalnih parkova Crne Gore
i Biroa za parkove i zemljište savezne države Mejn**

septembar 2026. godine

Sporazum o saradnji između Nacionalnih parkova Crne Gore i Biroa za parkove i zemljište savezne države Mejn, Odjeljenja za poljoprivredu, zaštitu prirode i šumarstvo savezne države Mejn (u daljem tekstu: Sporazum) uspostavlja okvir za saradnju između Nacionalnih parkova Crne Gore i Biroa za parkove i zemljište savezne države Mejn kroz partnerski odnos „Sestrinski parkovi“. Sporazum polazi od zajedničkog interesa za osnivanje i upravljanje parkovima i zaštićenim područjima, očuvanje ekosistema, pružanje mogućnosti za rekreaciju, promovisanje prirodnog i kulturnog turizma, kao i jačanje saradnje kroz razmjenu informacija i aktivnosti neformalnog obrazovanja u oblasti upravljanja parkovima.

Svrha odnosa „Sestrinski parkovi“ jeste uspostavljanje partnerstva sa Biroom za parkove i zemljište savezne države Mejn kako bi se Nacionalnim parkovima Crne Gore pružila podrška u unapređenju njihovih sistema i sprovođenju neophodnih reformi za pristupanje Evropskoj uniji. Saradnja je zasnovana na razmjeni iskustava i pristupa, uključujući organizacione strukture, prakse upravljanja i programe obuke zaposlenih, prvenstveno kroz razmjenu upravljačkih, tehničkih i stručnih znanja, informacija, podataka, tehnologije, obuka i iskustava.

Sporazum predviđa da aktivnosti saradnje mogu obuhvatati razmjenu informacija, učešće na kursovima obuke, konferencijama i simpozijumima, stručne razmjene u oblastima od zajedničkog interesa, kao i druge oblike saradnje o kojima se strane zajednički dogovore. Posebno su izdvojene sljedeće oblasti saradnje:

1. Razmjena znanja, informacija i iskustava u vezi sa organizacionom strukturom i postupcima izdavanja odobrenja.
2. Razmjena znanja, informacija i iskustava u vezi sa najboljim praksama za kampovanje, motorizovane i nemotorizovane staze, upravljanje divljim vrstama, bezbjednost i druge teme koje će biti zajednički utvrđene.
3. Razmjena iskustava i praksi u vezi sa poštovanjem pravila i nezakonitim aktivnostima u parkovima.
4. Razmjena iskustava u vezi sa zapošljavanjem, nadzorom i obukom zaposlenih, kao i programima koje vode rendžeri u parkovima.

U dijelu finansiranja Sporazumom je predviđeno da svaka aktivnost zavisi od raspoloživosti finansijskih sredstava. Svaka strana namjerava da samostalno obezbijedi sredstva za ostvarivanje svrhe i ciljeva Sporazuma, a predviđena je i mogućnost razmjene zaposlenih. Svaka strana snosi sopstvene troškove putovanja, ishrane i smještaja, dok se detalji pojedinačnih razmjena posebno dogovaraju. Eventualni aranžmani o podjeli troškova, kada su dozvoljeni propisima Crne Gore i Sjedinjenih Američkih Država, uređuju se posebnim aktom između strana.

Sporazum uopšteno definiše osnov na kojem strane namjeravaju da sarađuju i ne predstavlja dokument kojim se preuzima obaveza finansiranja. Predviđeno je da se sprovodi u skladu sa zakonima i propisima obje države i njihovih odgovarajućih administrativno-teritorijalnih jedinica. Sporazum nije pravno obavezujući i nema za cilj da izmijeni međunarodne obaveze bilo koje od dvije države niti da utiče na njihovo izvršavanje.

Strane mogu izrađivati i međusobno razmjenjivati izvještaje o rezultatima saradnje, kao i iskustva i tehničke podatke proistekle iz zajedničkog rada. Razlike koje nastanu u vezi sa tumačenjem ili sprovođenjem Sporazuma prvenstveno se rješavaju konsultacijama i pregovorima neposredno između strana, a ako se ne riješe u roku od trideset (30) dana, mogu se uputiti višem nivou nadležnosti u okviru njihovih organizacija.

Aktivnosti u okviru Sporazuma mogu započeti nakon što ga potpišu obje strane i sprovodiće se u periodu od tri (3) godine. Sporazum se može produžiti ili izmijeniti uz pisanu saglasnost strana. Saradnju može u bilo kom trenutku prekinuti bilo koja strana, uz nastojanje da drugoj strani dostavi pisano obavještenje devedeset (90) dana prije planiranog prekida.

Potpisivanje Sporazuma predstavlja osnov za institucionalizovanje saradnje Nacionalnih parkova Crne Gore sa Biroom za parkove i zemljište savezne države Mejn i omogućava kontinuiranu razmjenu stručnih znanja i iskustava u upravljanju zaštićenim područjima, razvoju kapaciteta zaposlenih, bezbjednosti, rendžerskim programima i drugim oblastima od zajedničkog interesa. Poseban značaj saradnje ogleda se u podršci unapređenju sistema upravljanja Nacionalnih parkova Crne Gore i sprovođenju reformi povezanih sa procesom pristupanja Evropskoj uniji.

Tekst Sporazuma u prilogu predstavlja integralni dio ove informacije.

Cooperative Agreement
Between

National Parks of Montenegro

and

the Maine Bureau of Parks and Lands
Maine Department of Agriculture, Conservation, and
Forestry

*** DRAFT ***

Montenegro National Parks and the Maine Bureau of Parks and Lands, hereinafter referred to as the "Parks,"

RECOGNIZING the mutual interest between the Parks in the establishment and management of parks, staff, and protected areas to conserve ecosystems, provide recreational experiences, and promote natural and cultural tourism,

TAKING INTO CONSIDERATION the advantages of facilitating, coordinating, and amplifying efforts in conservation, management, and development of natural and cultural resources in protected areas of mutual interest;

NOTING the mutual interest in strengthening cooperation between the Parks in the exchange of information and informal education activities for the management and operation of parks;

HEREBY seek to further cooperation in protected area management and resource conservation and education through the establishment of a Sister Park Arrangement.

SECTION 1 - PURPOSE

The purpose of the "Sister Park" relationship is to establish a partnership with the Maine Bureau of Parks and Lands in order to assist the Montenegro National Parks in improving their systems and making the necessary reforms for EU Accession. The relationship allows the Parks to benefit by sharing experiences and approaches to collaboration, including organizational structures, management practices, and staff training programs. These tasks may be accomplished primarily through the exchange of managerial, technical, and professional knowledge, information, data, technology, training, and experience.

SECTION 2 - AREAS OF COOPERATION

1. Examples of cooperative activities under this Agreement are the provision and exchange of information; participation in training courses, conferences, and symposia; professional exchanges in areas of mutual interest; and other forms of cooperative activities as mutually decided.
2. The specific areas of interest for cooperative activities may include, but are not limited to:

- Exchange of knowledge, information, and experiences regarding organizational structure and authorization procedures.
- Exchange of knowledge, information, and experience regarding best practices for camping, motorized and non-motorized trails, wildlife management, safety, and other topics to be mutually determined.
- Exchange of experiences and practices encountering rule compliance and illegal park activities.
- Exchange of experiences regarding staff recruitment, supervision, training, and park ranger-led programs.

SECTION 3 - FUNDING

Any activity carried out under the terms of this Agreement is subject to the availability of funds.

To fulfill the goals of this Agreement, the Parks envision possible staff exchanges. Each Park intends to arrange its own funding to fulfill this Agreement's purpose and objectives, which may include public or private associations or other collaborative partnerships.

Each Park bears its own costs for travel, board, and lodging. The details of each exchange are expected to be negotiated separately and depend on the availability of funds. Any cost-sharing arrangement, where authorized by the laws of Montenegro and the United States, is expected to be documented by a separate instrument between the Parks.

This Arrangement generally defines the basis on which the Parks intend to cooperate and does not constitute a funding obligation document.

SECTION 4- IMPLEMENTING AGENCIES AND CONTACT INFORMATION

The offices designated to coordinate and implement this Arrangement and points of contact are:

Andy Cutko, Director

Marinela Djuretic

Maine Bureau of Parks and Lands
22 State House Station
Augusta, ME 04330
Phone: (207) 287-4961
Email: Andy.Cutko@Maine.gov

National Parks of Montenegro
Trg Bećir bega Osmanagića 16, 81000 Podgorica
Tel:+382 (0)20 60 10 15 Fax:+382 (0)20 60 10
16
E-mail :npcg@nparkovi.me
[www. nparkovi. me](http://www.nparkovi.me)

If any point of contact is changed, the Park making the change is expected to notify the other Park in writing.

SECTION 5- OTHER PROVISIONS

The Parks may develop and share reports describing this Agreement's results. The experience deriving from the collaboration and cooperation, as well as the technical data exchanged, can be shared among the parks' staff.

This Agreement is expected to be implemented under the laws and regulations of each country and its appropriate divisions (e.g., the State of Maine). It is not legally binding and is not intended to modify or interfere with either country's respective international obligations.

Any differences derived from the interpretation or implementation of this Agreement are expected to be resolved first by means of consultations and negotiations directly between the Parks. If the Parks fail to resolve their differences within thirty (30) days, they may refer the matter to a higher level of authority within their respective organizations.

SECTION 6- DURATION, MODIFICATIONS AND DISCONTINUATION

Activities under this Agreement may commence upon signature by both parties and shall remain in place for three (3) years. This Agreement may be extended or modified by written consent of the Parks.

Activities under this Arrangement may be discontinued at any time by either Park. The Park seeking to discontinue cooperation should endeavor to provide written notification ninety (90) days in advance of such discontinuation.

For the Maine Bureau of Parks and Lands:	For Montenegro National Parks:
Signature	Signature
Date	Date
Andy Cutko	Marinela Djuretic
Director of the Maine Bureau of Parks and Lands	Director of the National Parks of Montenegro

SPORAZUM O SARADNJI

između

Nacionalnih parkova Crne Gore

i

Biroa za parkove i zemljište savezne države Mejn

**Odjeljenje za poljoprivredu, zaštitu prirode i šumarstvo savezne
države Mejn**

***** *NACRT* *****

Nacionalni parkovi Crne Gore i Biro za parkove i zemljište savezne države Mejn, u daljem tekstu: „Parkovi“,

PREPOZNAJUĆI zajednički interes Parkova za osnivanje i upravljanje parkovima, osobljem i zaštićenim područjima u cilju očuvanja ekosistema, pružanja mogućnosti za rekreaciju i promovisanja prirodnog i kulturnog turizma,

UZIMAJUĆI U OBZIR prednosti olakšavanja, koordiniranja i intenziviranja aktivnosti na očuvanju, upravljanju i razvoju prirodnih i kulturnih resursa u zaštićenim područjima od zajedničkog interesa;

KONSTATUJUĆI zajednički interes za jačanje saradnje između Parkova kroz razmjenu informacija i aktivnosti neformalnog obrazovanja u oblasti upravljanja parkovima i njihovog funkcionisanja;

OVIM nastoje da dodatno unaprijede saradnju u oblasti upravljanja zaštićenim područjima, očuvanja resursa i obrazovanja kroz uspostavljanje partnerskog odnosa „Sestrinski parkovi“.

ODJELJAK 1 – SVRHA

Svrha odnosa „Sestrinski parkovi“ jeste uspostavljanje partnerstva sa Biroom za parkove i zemljište savezne države Mejn kako bi se Nacionalnim parkovima Crne Gore pružila podrška u unapređenju njihovih sistema i sprovođenju neophodnih reformi za pristupanje Evropskoj uniji. Ovaj odnos omogućava Parkovima da ostvare koristi kroz razmjenu iskustava i pristupa

saradnji, uključujući organizacione strukture, prakse upravljanja i programe obuke zaposlenih. Ovi zadaci mogu se ostvarivati prvenstveno kroz razmjenu upravljačkih, tehničkih i stručnih znanja, informacija, podataka, tehnologije, obuka i iskustava.

ODJELJAK 2 – OBLASTI SARADNJE

1. Primjeri aktivnosti saradnje u okviru ovog Sporazuma obuhvataju pružanje i razmjenu informacija; učešće na kursovima obuke, konferencijama i simpozijumima; stručne razmjene u oblastima od zajedničkog interesa; kao i druge oblike aktivnosti saradnje o kojima se Parkovi zajednički dogovore.
2. Specifične oblasti od interesa za aktivnosti saradnje mogu uključivati, ali nijesu ograničene na:
 - Razmjenu znanja, informacija i iskustava u vezi sa organizacionom strukturom i postupcima izdavanja odobrenja.
 - Razmjenu znanja, informacija i iskustava u vezi sa najboljim praksama za kampovanje, motorizovane i nemotorizovane staze, upravljanje divljim vrstama, bezbjednost i druge teme koje će biti zajednički utvrđene.
 - Razmjenu iskustava i praksi u vezi sa poštovanjem pravila i nezakonitim aktivnostima u parkovima.
 - Razmjenu iskustava u vezi sa zapošljavanjem, nadzorom i obukom zaposlenih, kao i programima koje vode rendžeri u parkovima.

ODJELJAK 3 – FINANSIRANJE

Svaka aktivnost koja se sprovodi u skladu sa odredbama ovog Sporazuma zavisi od raspoloživosti finansijskih sredstava.

Radi ostvarivanja ciljeva ovog Sporazuma, Parkovi predviđaju mogućnost razmjene zaposlenih. Svaki Park namjerava da samostalno obezbijedi finansijska sredstva za ostvarivanje svrhe i ciljeva ovog Sporazuma, što može uključivati javna ili privatna udruženja ili druge oblike partnerske saradnje.

Svaki Park snosi sopstvene troškove putovanja, ishrane i smještaja. Očekuje se da će detalji svake razmjene biti posebno dogovoreni i zavisice od raspoloživosti finansijskih sredstava. Očekuje se da svaki aranžman o podjeli troškova, kada je takav aranžman dozvoljen zakonima Crne Gore i Sjedinjenih Američkih Država, bude uređen posebnim aktom između Parkova.

Ovim aranžmanom se uopšteno definiše osnov na kojoj Parkovi namjeravaju da sarađuju i on ne predstavlja dokument kojim se preuzima obaveza finansiranja.

ODJELJAK 4 – ORGANI NADLEŽNI ZA SPROVOĐENJE I KONTAKT PODACI

Organizacione jedinice određene za koordinaciju i sprovođenje ovog aranžmana i kontakt osobe su:

Andy Cutko, direktor
Biro za parkove i zemljište savezne države
Mejn
22 State House Station
Augusta, ME 04330
Telefon: (207) 287-4961
E-mail: Andy.Cutko@Maine.gov

Marinela Đuretić
Nacionalni parkovi Crne Gore
Trg Bećir bega Osmanagića 16, 81000
Podgorica
Tel:+382 (0)20 60 10 15 Fax:+382 (0)20 60
10 16
E-mail :npcg@nparkovi.me
[www. nparkovi. me](http://www.nparkovi.me)

U slučaju promjene bilo koje kontakt osobe, očekuje se da Park koji vrši promjenu o tome pisanim putem obavijesti drugi Park.

ODJELJAK 5 – OSTALE ODREDBE

Parkovi mogu izrađivati i međusobno razmjenjivati izvještaje u kojima se opisuju rezultati ovog Sporazuma. Iskustva proistekla iz zajedničkog rada i saradnje, kao i razmijenjeni tehnički podaci, mogu se razmjenjivati među zaposlenima u Parkovima.

Očekuje se da se ovaj Sporazum sprovodi u skladu sa zakonima i propisima svake države i njenih odgovarajućih administrativno-teritorijalnih jedinica (npr. savezne države Mejn). Ovaj Sporazum nije pravno obavezujući i nema za cilj da izmijeni međunarodne obaveze bilo koje od dvije države niti da utiče na njihovo izvršavanje.

Očekuje se da se sve razlike koje proisteknu iz tumačenja ili sprovođenja ovog Sporazuma najprije rješavaju putem konsultacija i pregovora neposredno između Parkova. Ukoliko Parkovi ne uspiju da riješe svoje razlike u roku od trideset (30) dana, mogu predmet uputiti višem nivou nadležnosti u okviru svojih organizacija.

ODJELJAK 6 – TRAJANJE, IZMJENE I PRESTANAK

Aktivnosti u okviru ovog Sporazuma mogu započeti nakon što ga potpišu obje strane i sprovodiće se u periodu od tri (3) godine. Ovaj Sporazum može se produžiti ili izmijeniti uz pisanu saglasnost Parkova.

Aktivnosti u okviru ovog aranžmana može u bilo kom trenutku prekinuti bilo koji Park. Park koji namjerava da prekine saradnju treba da nastoji da o tome dostavi pisano obavještenje devedeset (90) dana prije takvog prekida.

Za Biro za parkove i zemljište savezne države Mejn:	Za Nacionalne parkove Crne Gore:
Potpis:	Potpis:
Datum:	Datum:
Andy Cutko	Marinela Đuretić
Direktor Biroa za parkove i zemljište savezne države Mejn	direktorica Nacionalnih parkova Crne Gore